

KRZYSZTOF BAKAŁA

○ IDEI WYSTAWY

ABOUT THE IDEA BEHIND THE EXHIBITION

Wystawa „Historia pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów” oparta jest na reprodukcjach wizerunków przedstawiających dawnych właścicieli, historycznych rzutach budynku oraz fotografiach z okresu dwudziestolecia międzywojennego prezentujących wnętrza. Przypomniany też zostanie słynny plafon Henryka Siemiradzkiego „Światło i Ciemność” zniszczony podczas II wojny światowej, jak też rozmiar zniszczeń, któremu podczas Powstania Warszawskiego uległ pałac, pełniący ważny punkt oporu. Całość uzupełniona jest oryginalnymi obrazami, na których uwidoczniony został pałac: grafika Józefa Młynarskiego *Warszawskie*

The exhibition “History of the Przebendowski/Radziwiłł Palace” is based on reproductions of images depicting the former owners, historical views of the building and photographs from the interwar period presenting interiors. It will also feature the famous “Light and Darkness” plafond by Henryk Siemiradzki destroyed during World War II, with a reference to the extent of the damage took by the palace, an important site of resistance during the Warsaw Uprising. The whole is complemented by original paintings, which show the palace, namely a graphic art by Józef Młynarski entitled “Children of Warsaw” from the series

dzieci z cyklu „Powstanie Warszawskie 1944”, obraz Wandy Wadeckiej, *Muzeum Lenina w Warszawie* oraz obraz Edwarda Dwurnika, *Muzeum Lenina*.

Warto też podkreślić, iż szersze informacje na temat historii miejsca zawarte są dodatkowo w kioskach multimedialnych.

“Warsaw Uprising 1944”, a painting by Wanda Wadecka entitled “The Lenin Museum in Warsaw” and a painting by Edward Dwurnik by the title “The Lenin Museum”.

The visitors will be able to find more information about the history of the place in multimedia kiosks.

1. Jan Jerzy Przebendowski (1638-1729), mal. Ádám Mányoki, ok. 1713 r., olej, płótno. Muzeum Narodowe w Warszawie. Pałac w Nieborowie.
2. Ignacy Franciszek Przebendowski (1730-1791). Klasztor oo. Franciszkanów w Wejherowie, fot. Sebastian Mitroszonek.

1. Jan Jerzy Przebendowski (1638-1729), painted by Ádám Mányoki, ca. 1713, oil on canvas. The National Museum in Warsaw The palace in Nieborów.
2. Ignacy Franciszek Przebendowski (1730-1791), The Franciscan Monastery in Wejherowo, photograph by Sebastian Mitroszonek.

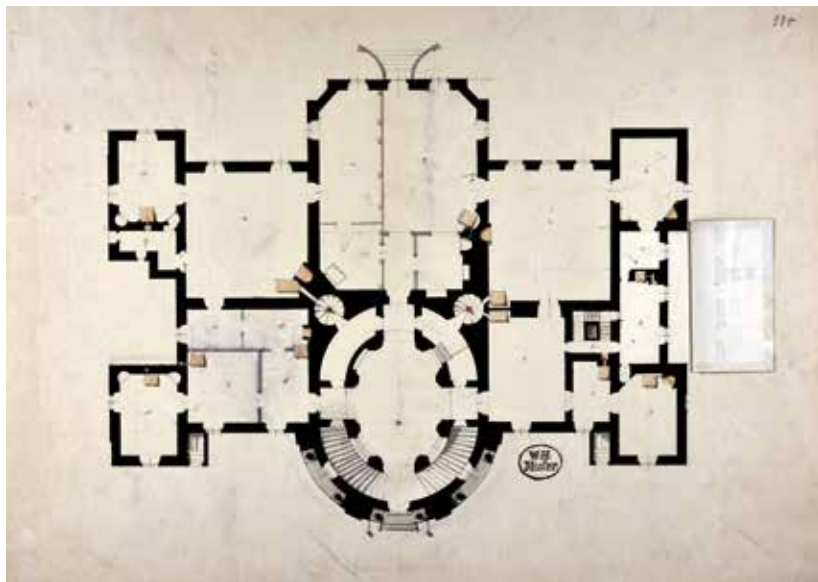
J. B. Lampi

Historja Pańlińskich w Maljce

Barbara z Bielińskich Kossowska
(1760–1801)

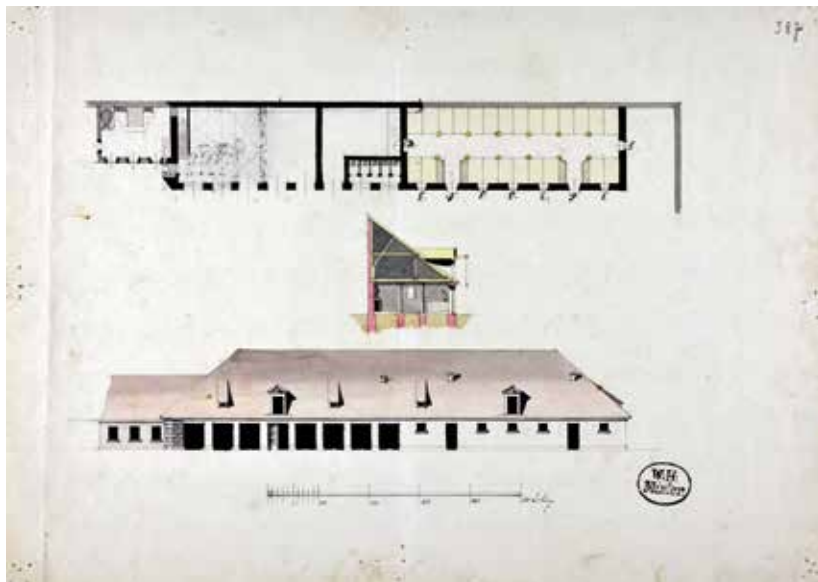
Barbara z Bielińskich Kossowska (1760–1801), mal. Giovanni Battista Lampi. Stanisław Wasylewski, *Portrety pań wytwornych*.

Barbara Kossowska née Bielińska (1760–1801), painted by Giovanni Battista Lampi. Stanisław Wasylewski, *Portraits of elegant ladies*.

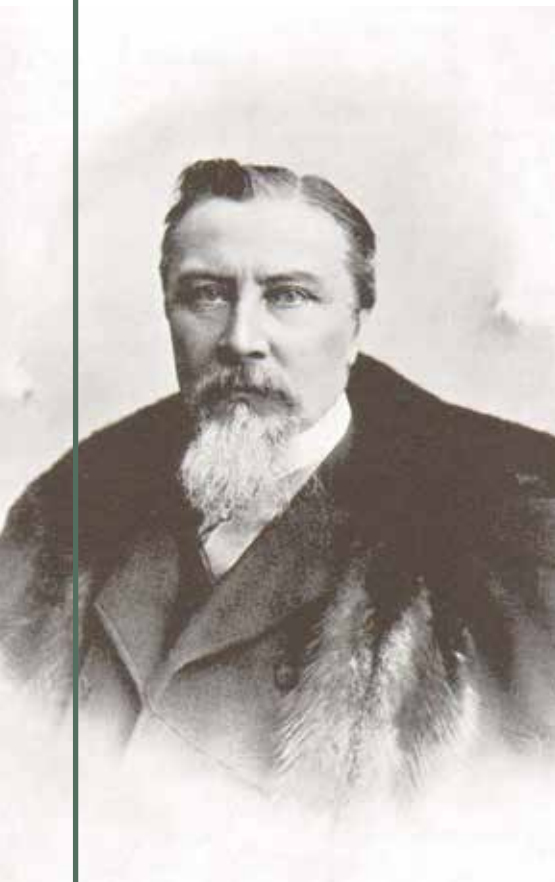
Rzut korpusu głównego pałacu, koniec w. XVIII. Projekt Szymona Bogumiła Zuga. Rzut przyziemia; doklejony wariant części południowej między pawilonami narożnymi. Rysunek tuszem i akwarelą. 39,8x55,5. Pieczętka Mintera. Gabinet Rycin Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

Layout plan of the palace's core, late 18th century. Design by Szymon Bogumił Zug. Layout plan of the lowest storey; an added variant of the southern part between the corner pavilions. Drawing in ink and watercolour. 39.8x55.5 Minter's stamp. The Department of Graphic Collections of the University of Warsaw Library.

Oficyny i budynki gospodarcze na stronie północnej. Projekt przebudowy Szymona Bogumiła Zuga, koniec XVIII w. Wschodnia część zabudowań z stajnią, wozownią i drwalnią. Rzut przyziemia i elewacja frontowa oraz przekrój stajni. Rysunki tuszem i akwarelą, 32x45. Pieczętka Mintera. Gabinet Rycin Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

Outbuildings and farm buildings on the northern side. Reconstruction project by Szymon Bogumił Zug, late 18th century. The eastern part of buildings with a stable, coach house and a woodshed. Layout plan of the lowest storey, front façade and the cross-section of the stable. Drawings in ink and watercolor, 32x45. Minter's stamp. The Department of Graphic Collections of the University of Warsaw Library.

1. Henryk Siemiradzki (1843-1902) twórca plafonu „Światło i Ciemność”. *Henryk Siemiradzki*, seria „Skarby sztuki”. Proszówki MMXIX.
2. Szkic Muzyki do plafonu „Światło i Ciemność”. Henryk Siemiradzki, seria „Skarby sztuki”. Proszówki MMXIX.

1. Henryk Siemiradzki (1843-1902), author of the “Light and Darknes” plafond. Henryk Siemiradzki, “Masterpieces of Art” series. Proszówki MMXIX.
2. Sketch of Music for the “Light and Darknes” plafond. Henryk Siemiradzki, “Masterpieces of Art” series. Proszówki MMXIX.

Fragment plafonu „Światło i Ciemność” lub „Tryumf światła” na suficie westybulu pałacu wg Henryka Siemiradzkiego rys. Andrzej Zajkowski, ryt. Józef Buchbinder; Stanisław Roman Lewandowski *Siemiradzki*. Biblioteka Narodowa.

Fragment of the “Light and Darknes” or “The Triumph of Light” plafond on the ceiling of the palace’s vestibule according to Henryk Siemiradzki, drawn by Andrzej Zajkowski, engraved by Józef Buchbinder; Stanisław Roman Lewandowski *Siemiradzki*. The National Library.

1. Janusz Franciszek Ksawery Józef Labre Bronisław Maria Radziwiłł (1880-1967) przy portrecie ojca Ferdynanda, lata 60. XX wieku. [www.ewapolak-palkiewicz.pl].
2. Anna z Lubomirskich Radziwiłłowa (1881-1947). [www.ewapolak-palkiewicz.pl].

1. Janusz Franciszek Ksawery Józef Labre Bronisław Maria Radziwiłł (1880-1967) at the portrait of her father Ferdinand, the 1960s. [www.ewapolak-palkiewicz.pl].
2. Anna Radziwiłł née Lubomirska (1881-1947) [www.ewapolak-palkiewicz.pl].

1. Parter – pokój w ryzalicy ogrodowym.

2. Widok elewacji ogrodowej.

Fot. Zdzisław Marcinkowski ok. 1925 r.

1. Ground floor – room in the garden projection.

2. View of the garden façade

Photos by Zdzisław Marcinkowski ca. 1925.

1. Parter – trakt ogrodowy – na prawo od Sali ryzalitowej.
2. Widok elewacji ogrodowej.
3. Parter trakt ogrodowy na prawo od Sali ryzalitowej.
4. Pałac wnętrza.

Fot. Zdzisław Marcinkowski ok. 1925 r.

1. Ground floor – garden tract – to the right of the Projection Room.
2. View of the garden façade.
3. Ground floor – garden tract to the right of the Projection Room.
4. Interiors of the Palace.

Photos by Zdzisław Marcinkowski ca. 1925.

1. Zniszczenia wojenne.
2. Zniszczenia wojenne.
3. Odbudowa pałacu. (fot. Stanisław Dąbrowiecki, lata 40. XX wieku).

1. War damage.
2. War damage.
3. Reconstruction of the Palace (photograph by Stanisław Dąbrowiecki, 1940s).

Odbudowa pałacu, lata 40. XX wieku.

Reconstruction of the Palace, 1940s .

Autor wystawy | Exhibition author

Krzysztof Bąkała

Kurator | Curator

Krzysztof Bąkała

Aranżacja wystawy | Arranging the exhibition

MAGIT Sp. z o.o.

ul. Sołtysowicka 27, 51-168 Wrocław

„Dostosowanie Pałacu Przebendowskich/
Radziwiłłów do nowych funkcji kultu-
ralnych i edukacyjnych, w tym dla osób
niepełnosprawnych”

“Adaptation of the Przebendowski/Ra-
dziwiłł Palace to include novel cultural
and educational functions, including for
the needs of people with disabilities”

MAGDALENA PRZYBYLSKA

PODSUMOWANIE MODERNIZACJI

SUMMARY OF THE UPGRADE

Przedmiotem inwestycji było przeprowadzenie w siedzibie głównej Muzeum Niepodległości kompleksowego remontu z elementami konserwacji, przebudowa oraz nadanie obiektowi nowoczesnych funkcji w celu wprowadzenia do niego atrakcyjnej oferty kulturalno-edukacyjnej, skierowanej do szerokich grup odbiorców, w tym do osób z niepełnosprawnościami. Nastąpiła wymiana wszystkich instalacji, kapitalny remont dachu, remont elewacji z przywróceniem kolorystyki ustalonej na podstawie badań stratygraficznych oraz poprawa funkcjonalności wewnątrz, zwiększenie powierzchni na działalność edukacyjną i wystawienniczą oraz nadanie terenowi wokół pałacu funkcji rekreacyjnych.

The project involved a comprehensive renovation in the main establishment of the Museum of Independence including restoration, reconstruction and conversion of the building to integrate modern functions so that it could offer attractive cultural and educational activities targeted at a wide audience, including people with disabilities. All installations have been replaced, the roof has been completely renovated as was the façade, with the latter involving restoration of the colours identified based on stratigraphic studies. Also, the functionality of the interiors has been improved, the area for educational and exhibition activities increased, while the grounds surrounding the palace

W ramach inwestycji zmodernizowana została wystawa stała „Polonia Restituta. O niepodległość i granice” oraz odtworzono wystawę „Z Orłem Białym przez wieki. Symbol władców, państwa i narodu”. Zrealizowano dwie nowe ekspozycje stałe. Jedną z nich, „Kresy i bezkresy w zbiorach Muzeum Niepodległości”, przypomina polskie dziedzictwo kulturowe na dawnych Kresach Wschodnich Rzeczypospolitej. Drugą, „Historia Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów”, ukazuje bogate dzieje miejsca. Zrealizowane w ramach projektu ekspozycje wyposażone zostały w sprzęt multimedialny z prezentacjami multimedialnymi. Dodatkowo zakupione zostały audio przewodniki, które są wsparciem merytorycznym dla zwiedzających obcojęzycznych, jak i dla osób z niepełnosprawnościami.

Piękny charakter wnętrza podkreśliła duża, jasna, reprezentacyjna sala z wyjściem do ogrodu, która zaaranżowana została w miejscu dawnej sali kinowej. Błasku nadały również, poddane gruntownej konserwacji, piękne marmurowe posadzki. W salach wystawienniczych oraz głównych holach zawisły bogato zdobione żyrandole.

were converted to have recreational functions.

The project included a reorganisation of the permanent exhibition named “Polonia Restituta. The struggle for independence and borders”, and the reconstruction of the “White Eagle across centuries. A symbol of rulers, state and nation” exhibition. Two new permanent exhibitions have been prepared. One of them “Borderlands and Infinity in the collections of the Museum of Independence” presents Polish cultural heritage in the former Eastern Borderlands of the Republic of Poland. The other one named “History of the Przebendowski/Radziwiłł Palace” showcases the fascinating history of the venue. The expositions completed under the project have been provided with multimedia equipment including multimedia presentations. Moreover, audio guides have been purchased, which are a substantial support both for foreign-language visitors and for people with disabilities.

The beauty of the interior was further showcased by a large, bright, representative room with an exit to the garden, which was arranged to replace the former cinema hall.

Ważnym elementem projektu było pogłębienie i adaptacja piwnic, do których prowadzą dwie jedno-biegowe, półkoliste klatki schodowe, ujmujące po bokach eliptyczny korpus pałacu. Podczas pogłębienia podziemia odkryto fragmenty muru ceglanego stanowiącego oryginalny fundament pałacu. Pozostawiona w surowym stanie ściana stanowi walor estetyczny, ale również ukazuje XVIII-wieczną technikę budowy ścian fundamentowych, polegającą na przeplataniu warstw cegły z otoczką granitowym. Fragmenty nieregularnych ścian z odpowiednio dobranym oświetleniem tworzą niezwykle klimatyczny nastrój.

Prace remontowe obejmowały również teren wokół pałacu. Zmieniony został przebieg prawej alei bocznej, co doprowadziło do bardziej estetycznego, symetrycznego układu terenu. Wykonane zostały nowe chodniki z płyt i kostki granitowej. Do Pałacu prowadzi aleja główna wzdłuż której ustawione zostały cztery postumenty z rzeźbami prezentującymi sylwetki działaczy ruchów niepodległościowych. Przed pałacem powstała również strefa wypoczynkowa, na którą składają się ustawione wzdłuż alei

The new splendour became complete with exquisite marble floors, which have also been thoroughly renovated. Richly decorated chandeliers now hang in the exhibition and main halls.

An important part of the project involved the deepening and adaptation of the basements and cellars, which can be accessed by two one-flight semi-circular staircases, embracing the elliptical body of the palace on its sides. Underground works revealed fragments of a brick wall, the original foundation of the palace. The wall, which was preserved as found, is not only an aesthetic value in itself, but also illustrates the 18th century technique of building foundation walls, consisting in interlacing layers of brick with granite pebbles. Sections of irregular walls with adequately selected lighting make for a truly unique ambience.

The renovation works also included the grounds surrounding the palace. The course of the right side avenue was changed, resulting in a more aesthetic and symmetrical layout. New pavements were made of slabs and granite cobblestone. The Palace may be accessed through the main avenue, with four pedestals with

Front oraz tył Pałacu Przebendowskich/
Radziwiłłów po modernizacji, Sala balowa,
w której odbywać się będą m. in. wystawy
czasowe, Księgarnia, Sala multimedialna.
Fotografie: Tadeusz Stani

Front and back of Przebendowski/Radziwiłł
Palace after modernization, The ballroom in
which will be held, among others temporary
exhibitions, Bookstore, Multimedia room.
Photos: Tadeusz Stani

nowe ławki. Na tyłach pałacu zaaranżowana została strefa ogrodowa zaprojektowana w formie zielonej enklawy, umożliwiającej organizację kameralnych imprez plenerowych. Remont Pałacu był znakomitą okazją do przywrócenia dawnego charakteru ogrodu. Utworzony został taras dolny w formie półkola, na obwodzie którego postawiono postumenty z kopiami zachowanych rzeźb i waz.

Przeprowadzona przebudowa i remont zabytkowego budynku Pałacu Przebendowskich podnosi walory architektoniczne Śródmieścia Warszawy i czyni je jeszcze bardziej atrakcyjnym miejscem do spędzania czasu wolnego dla mieszkańców i turystów. Zakończony projekt pozwolił udostępnić społeczeństwu w pełni funkcjonalny obiekt, o wysokiej estetyce i znaczeniu historycznym.

Po remoncie obiekt został w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dostęp dla osób poruszających się na wózkach na poziom „zero” zapewniono poprzez odpowiednie wyprofilowanie nawierzchni i zlikwidowanie trudnego do pokonania stopnia. W środku pałacu zastosowano przenośny schodolaz umożliwiający

sculptures depicting independence movement activists erected on its sides. A recreation area was brought into existence in front of the palace, consisting of new benches arranged along the avenue. High greenery was partly preserved and enriched with hedge reorganisation. At the back of the palace, a garden zone was arranged in the form of a green enclave that provides the opportunity of hosting small-scale outdoor events. The renovation of the Palace was an excellent occasion to restore the former aspect of the garden. A lower terrace was created in the form of a semi-circle, with its perimeter hosting pedestals with reproductions of preserved sculptures and vases.

The reconstruction and renovation of the historic building of the Przebendowski Palace increases the architectural value of the Warsaw City Centre and makes it an even more attractive place to spend free time for residents and tourists alike. The completed project provided the public with a fully functional facility with substantial aesthetic value and historical significance.

After the renovation, the building has been fully adapted to the needs of people with disabilities. The main

pokonanie 3 stopni w holu głównym. Z poziomu „zero” przez korytarze możliwy jest dostęp do dźwigu osobowego, który obsługuje wszystkie kondygnacje. Wystawom towarzyszyć będzie audiodeskrypcja odtwarzana w audioprzewodnikach dla osób niewidzących. Specjalnie dla gości z zagranicy treści wystawy przetłumaczone zostały również na język angielski, a w przypadku wystawy „Historia Pałacu Przebendowskich Radziwiłłów” – aż na pięć języków.

Głównym aspektem przebudowy oraz stworzenia nowego programu kulturowego jest odejście od incydentalnych, okazjonalnych zdarzeń na rzecz ciągłego procesu obejmującego szerokie spektrum odbiorców. W tak zaplanowaną działalność wpisuje się Centrum Myśli Niepodległościowej, jako ośrodek edukacyjny i naukowy, ale przede wszystkim jako miejsce dyskusji i wymiany myśli. Plan rozwoju Muzeum zakłada, że jako Centrum Myśli Niepodległościowej ulokowane w Pałacu Przebendowskich wraz z podległymi Oddziałami (Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej, Muzeum Więzienia Pawiak oraz Mauzoleum Walki i Męczeństwa) stworzy nowoczesną placówkę

entrance to the building, located on the western side, at the top of the oval structure has been adapted for people with disabilities. Those moving using wheelchairs have been provided access to level 0 by appropriate profiling of the surface and removal of a high step. In the middle of the palace, a mobile stair climber has been installed, which makes it possible to climb the three steps in the main hall. The stair climber is to be operated by a trained employee. An elevator which serves all floors can be accessed from ground level through the corridors. The exhibitions will be accompanied by an audio description played in audio guides for the blind. With foreign visitors in mind, the contents of the exhibition have also been translated into English, and, for the History of the PrzebendowskiRadziwiłł Palace exhibition, into no less than five languages.

The primary aspect of the reconstruction and establishment of a novel cultural programme involves phasing out incidental, occasional events to introduce continuous process targeted at a variety of audiences. This concept closely correlated with the Centre for Independence Thought, an educational

kultury z rozbudowanym programem naukowym i edukacyjnym.

Podsumowując efekty projektu, należy stwierdzić, że Muzeum jako instytucja uzyskało niezbędną dla swojego dalszego rozwoju nowoczesnie wyposażoną infrastrukturę, umożliwiającą perspektywę dalszego rozwoju oraz stworzenie oferty programowej na wysokim poziomie, która jest dostępna w równym stopniu dla wszystkich odbiorców. Program użytkowy pomieszczeń będących w posiadaniu muzeum zapewnia muzealnikom komfort pracy i bezpieczeństwo zbiorów znajdujących się na ekspozycjach. Mieszkańcy Warszawy i regionu zyskali piękną wizytówkę, zaś odwiedzający miasto turyści mają możliwość obcowania ze sztuką i kulturą w pięknych wnętrzach spełniających obowiązujące w Europie standardy.

and scientific centre, but first and foremost a venue for holding discussions and exchanging ideas. According to the development plan of the Museum, the Centre for Independence Thought located in the Przebendowski Palace together with its subordinate Branches (Museum of the Tenth Pavilion of the Warsaw Citadel, Museum of Pawiak Prison and Mausoleum of Struggle and Martyrdom) will provide a modern cultural institution with an extensive scientific and educational offer.

To sum up the outcome of the project, the Museum as an institution has been provided with modern infrastructure necessary for its further development and offering high quality activities accessible to all visitors alike. The usable area arrangement of the rooms held by the museum ensures the comfort of work for the employees and safety of the collections on display. The inhabitants of Warsaw and of the region now have an attractive showcase, while the visitors to the city have the opportunity to enjoy art and culture in the stunning interiors that meet European standards.

Autorzy tekstów | Authors of the texts

**Krzysztof Bąkała,
Magdalena Przybylska**

Redakcja | Edited by
Tadeusz Skoczek

Korekta | Proofread by
Marzena Milewska

Projekt graficzny | Graphic design
Natalia Roszkowska

Promocja projektu | Project promotion
Justyna Wszyńska

Tłumaczenia | Translation
Biuro Tłumaczeń DIUNA

Muzeum Niepodległości w Warszawie | Museum of Independence in Warsaw

00-240 Warszawa, al. Solidarności 62

www.muzeum-niepodleglosci.pl

sekretariat@muzeumniepodleglosci.art.pl

ISBN: 978-83-65439-93-2

Druk | Printing

PrintExpress Agnieszka Rozbicka-Dobosz

ul. Sienkiewicza 52/47, 90-058 Łódź

Nakład | Number of copies

4000 egz.